

Bijlage 4. Protocol "Pesten".

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen moeten zien en serieus willen aanpakken.

Bij problemen door pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders/verzorgers.

In dit protocol staan de stappen die iedere leerkracht moet volgen om dit probleem aan te pakken. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert via de betreffende groepsleerkracht, dan kan de leerling terecht bij een schoolcontactpersoon voor de leerlingen.

De schoolcontactpersoon heeft vooral een "luisterend-oor" functie, waar kinderen mee mogen praten over een misbruiksituatie thuis of op school, een ruzie met een buurmeisje/klasgenootje, een vervelende gezinssituatie, verlies van een familielid of huisdier, een vader/moeder die mishandelt, een broer/zus die pest of slaat, pestgedrag voor, tijdens, na schooltijd etc. Er zijn dus vele mogelijkheden die niet altijd beperkt blijven tot schoolzaken c.q. het schoolterrein. Natuurlijk kan de leerling altijd het eerste terecht bij zijn/haar groepsleerkracht, maar indien die daar om de een of andere reden niet voor open staat, is er een uitwijkmogelijkheid naar de vertrouwensleerkracht voor de leerlingen.

Bij ons op school zijn ..... vertrouwensleerkrachten aangesteld. Dat zijn ..... voor de meisjes en ..... voor de jongens.

Leerlingen, leerkrachten en ouders/verzorgers kunnen ook altijd bij de vertrouwenspersoon van de school terecht. Dit is meestal de directeur of de teamleider van de betreffende school.

En er is voor ouders/verzorgers en leerkrachten een vertrouwenspersoon buiten de school. Zie schoolgids.

De vertrouwenspersoon kan helpen het probleem te onderzoeken, deskundigen te raadplegen en eventueel het bevoegd gezag te informeren.

Komt er een officiële klacht op school waarvan geen bevredigende afhandeling op school plaatsvindt, wordt deze klacht verder geleid naar de klachtencommissie. Zie schoolgids.

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad (MR) onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Preventief.

Hoe willen wij omgaan met pesten?

- Aan het begin van het schooljaar staat het thema pesten centraal in onze school.
- We stellen samen met de leerlingen regels op en maken afspraken per groep en per school hebben we een gedragscode vastgesteld. De regels en afspraken worden door de leerlingen en de leerkrachten regelmatig besproken.

Regels die gelden in alle groepen:

- Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig vindt.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
- Als je kwaad bent, ga je **niet** slaan, schoppen, krabben, spugen enz. Kom dus **niet** aan een ander.
- Vertel de groepsleerkracht:
  - als er iets gebeurt wat je onprettig of gevaarlijk vindt.
  - wanneer je gepest wordt.
  - als je ziet dat een ander gepest wordt. Dit is geen klikken.
- Word je gepest, praat er dan ook thuis over. Je moet het niet geheim houden.
- Uitlachen, roddelen, dingen afpakken of anderen niet mee laten doen, vinden we niet goed.
- Hoe iemand eruit ziet, is geen reden om te pesten!
- Ieder nieuw kind is welkom op onze school.
- Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten na school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.
- Probeer een ruzie altijd eerst zelf met praten op te lossen.

Curatief.

Aanpak van pestgedrag en ruzies.

Wanneer leerlingen herhaaldelijk ruzie hebben en/of elkaar pesten:

- proberen er eerst zélf samen uit te komen.
- op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt, legt deze het probleem aan de betreffende groepsleerkracht voor.

- indien nodig brengt de groepsleerkracht de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of het pestgedrag op te lossen en nieuwe afspraken te maken. Tevens worden alle gegevens in een apart document, het leerlingendossier of het klassenschrift vastgelegd. Hierdoor wordt het pestgedrag beschreven dat de groepsleerkracht heeftesignaleerd. Vermeld worden o.a.: datum, tijd, toedracht, betrokkenen, de gemaakte afspraken tussen beide partijen en deze tekst wordt geparafeerd door de groepsleerkracht.
- bij een volgende melding van dezelfde leerling(en) worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht van de ruzie en/of het pestgedrag.
- leerkrachten en ouders/verzorgers proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing voor alle partijen.

Bij een verdere herhaling volgen sancties. De fases van bestraffen treden in werking:

- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Een schriftelijke opdracht zoals een opstel maken over de toedracht en zijn of haar rol in het (pest)probleem.
- Een gesprek met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties niet het gewenste resultaat hebben. De medewerking van de ouders/verzorgers bestaat onder andere uit het nadrukkelijk vragen om te helpen met het maken van een einde aan het probleem.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of het schoolmaatschappelijk werk.
- Bij verder aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen binnen dezelfde school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.
- In extreme gevallen kan een leerling geschorst worden of van school verwijderd worden.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten.
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste leerling (=slachtoffer).
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke, leuke kanten de gepeste leerling heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel. Straffen als het kind wél pest, belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren zichzelf te beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren.

Informatie naar de ouders/verzorgers van de pester:

- Neem het probleem van het kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaken te komen.
- Bespreek het pesten met uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de afspraken van de school staat.

Begeleiding van het slachtoffer:

Begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele hulp/zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen is ook het verwerken van de opgedane ervaringen belangrijk.

Mogelijke manieren van aanpak.

- Gesprekken voeren, bij voorkeur door de groepsleerkracht van het kind.
- Raadplegen van de vertrouwensleerkracht.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
- De leerling laten inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Benadrukken van de sterke kanten van het kind.
- Praten met de ouders/verzorgers van het slachtoffer.
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het overdreven te beschermen.

- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een “verwerkingsschriftje” dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en groepsleerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

Informatie naar de ouders/verzorgers van het slachtoffer:

- Elkaar informeren en blijven overleggen.
- Probeer je in te leven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Zoek een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wél leuk kan zijn.
- Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Inschakelen van hulp: sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Informatie aan alle ouders/verzorgers van een groep (meelopers):

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Houd rekening met de gevoelens van de ouders/verzorgers van zowel het gepeste kind als van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.